

Pràctica Clínica Assistencial I

Codi: 104070

Crèdits: 2

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Jorge Molero Mesa

Correu electrònic: Jorge.Molero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rafael Azagra Ledesma

Javier Mundet Tuduri

Xavier Flor Escriche

Inmaculada Grau Majo

Maria Isabel López López

Ana María Altaba Barceló

Joan Juvanteny Gorgals

Francisco Lopez Exposito

Maria Isabel Gonzalez Saavedra

Sebastián Juncosa Font

Silvia Guell Parnau

Lucas Mengual Martinez

Jose Maria Bosch Fontcuberta

Judit Llussa Arboix

Maria Asuncion Wilke Trinxant

Eva de Cardona Recasens

Maria Antonia Llauger Rossello

Jose Miguel Llovet Lombarte

Montserrat Bare Mañas

Miriam Mulero Collantes

Raquel Gayarre Aguado

Pascual Roig Cabo

Anvety Marin Cisneros
Ariadna Mas Casals

Irfan Majeed

Miquel Cirera Perich

Mónica Rebollar Gil

David Lacasta Tintorer

Yoseba Cánovas Zaldúa

Ana Isabel Garaicoechea Iturriria

F. Xavier Cos Claramunt

Anna Macaya Andres

Nuria Piquer Farres

Prerequisits

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

L'assignatura es cursa el primer semestre del primer curs del Grau de Medicina i forma part del grup de les assignatures de caràcter obligatori. En la perspectiva educativa, la realització de la "Pràctica Clínica Assistencial I" pretén ser una oportunitat perquè l'estudiant que inicia el Grau de Medicina pugui endinsar-se en el sistema sociosanitari des de la seva base: l'atenció primària. L'estudiant accedeix per la mateixa porta d'entrada que ho fan els pacients, els seus familiars i els altres usuaris. La "Pràctica Clínica Assistencial I" s'inscriu en el paradigma de l'aprenentatge des de l'acció - és a dir, des de la pràctica que dia a dia protagonitzen els professionals del sistema sanitari -, i vol situar-se tant en la perspectiva *d'aprendre a aprendre* com de la promoció global de la salut. Així mateix, postula la necessitat que l'alumnat contacti de forma precoç amb el seu primer nivell d'atenció i porta del sistema sanitari. En conseqüència, l'assignatura proporciona oportunitats perquè els alumnes puguin adquirir coneixements i desenvolupar habilitats i actituds relacionades amb els contextos propis de l'atenció bàsica de salut i de la pràctica de la professió mèdica en la comunitat que serviran. Els objectius i continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els de les assignatures "Introducció a les Ciències de la Salut" (ICS) i "Aprenentatge Integrat en Medicina I (AIM I)".

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa.

2. Aplicar els elements essencials de la bioètica (drets del pacient, obligacions del metge).
3. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
4. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.
5. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.
6. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els perfils i les funcions que tenen i les relacions entre ells.
7. Identificar l'estructura, l'organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components de l'EAP.
8. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.
9. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
10. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.
11. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut i malaltia.
12. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
13. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Introducció al aprenentatge des de la acció i de la pròpia experiència.

El *Portfoli reflexiu* i el *Manual de la Pràctica Clínica Assisencial I*.

El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut.

El sistema sanitari i les relacions dels CAP amb la resta dels serveis sanitaris i socials.

Les funcions i perfils professionals en el CAP.

L'atenció primària en el sistema sanitari d'Espanya.

L'atenció a l'individu, la família i la comunitat.

L'eficàcia de l'atenció de salut en els CAP.

Aspectes ètics de la relació dels metge-pacient.

Els processos de salut i malaltia en el seu context històric i cultural.

Blocs distributius

A. Pràctica Clínica Assisencial I: Aprendre de la pròpia experiència.

B. El *Portfoli reflexiu* al procés d'aprenentatge i l'avaluació del alumnat.

C. El contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut.

D. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari.

E. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat.

F. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus.

G. L'experiència d'emmalaltir i de curar.

Metodologia

ACTIVITATS D'APRENTATGE

I. Activitat dirigida:

PRÀCTIQUES CLÍNiques ASSISTENCIALS (PCA)

Visita programada a CAP (5 hores)

1. Primera visita. Pràctica Clínica Assistencial I: Aprendre de la pròpia experiència (A).
2. Segona visita. El *Portfoli reflexiu* al procés d'aprenentatge i l'avaluació del alumnat (B).
3. Tercera visita. El contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut (C).

Subtotal: Pràctiques Clíiques Assistencials, 15 hores

PRÀCTIQUES D'AULA (PAUL)

Classe pràctica (2 hores)

4. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari (D).
5. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat (E).
6. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus (F).

Subtotal: Classes pràctiques d'aula, 6 hores

SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)

Seminari ABP en espai especialitzat (1+1+2 hores)

- 7, 8, 9. L'experiència d'emmalaltir i de curar (G).

Subtotal: Seminaris especialitzat, 4 hores

TOTAL ACTIVITAT DIRIGIDA: 25 hores

II. Activitats supervisades:

10. Tutoria grupal (1 hora).

11. Tutories no programats (4 hores).

TOTAL ACTIVITATS SUPERVISADES: 5 hores

III. Activitats autònomes:

Elaboració de treballs (4 hores).

Estudi personal (6 hores).

Lectura d'articles i informes d'interès (7 hores).

TOTAL ACTIVITATS AUTÒNOMES: 17 hores

IV. Lliuraments:

Portfoli reflexiu.

Lloc: Secretaria Unitat d'Història de la Medicina.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES CLÍNiques ASSISTENCIALS (PCAh)	15	0,6	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
PRÀCTIQUES D'AULA (PAUL)	6	0,24	1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13
SEMINARIS (SEM)	4	0,16	1, 2, 4, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
TUTORIES GRUPALS	1	0,04	1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
TUTORIES NO PROGRAMATS	4	0,16	1, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS	4	0,16	9, 13
ESTUDI PERSONAL	6	0,24	9
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	7	0,28	13

Avaluació

L'avaluació de la Pràctica Clínica Assistencial I consta de dos apartats diferenciats. En primer lloc, en la tercera visita al CAP, tot el procés d'aprenentatge, incloent-hi les activitats de l'estudiant i el paper facilitador del tutor (blocs A, B i C), serà objecte d'avaluació qualitativa en grup. El *Portfoli reflexiu*, amb les anotacions de les experiències viscudes durant les visites i les reflexions suscitades, serà el instrument principal per fer palès el grau d'assoliment dels objectius de la Pràctica Clínica Assistencial I corresponents a esta activitat de aprenentatge. El resultat de aquesta avaluació serà SATISFACTÒRIA o NO SATISFACTÒRIA, constituint un requisit necessari sense el qual no es podrà aprovar l'assignatura.

En segon lloc, haurà una prova objectiva amb respostes múltiples (Ítems de selecció: Ítems d'elecció múltiple) que inclourà matèria corresponent al Seminari d'Atenció Primària (blocs D, E i F), aquesta part equival a 5 punts (sobre 10) de la nota global de la assignatura. L'estudiant ha d'obtenir almenys 2,5 punts per superar aquest apartat.

La avaluació del seminari sobre els processos de salut i malaltia en el seu context històric i cultural (bloc G) equival a 4 punts (sobre 10) de la nota global de l'assignatura i s'efectuarà mitjançant casos pràctics i resolució de problemes (participació al seminari i realització i presentació de treballs). L'estudiant ha d'obtenir almenys 2 punts per superar aquest apartat.

Es tindrà en compte l'assistència i participació activa a les classes i seminaris amb un pes del 10% sobre la nota, aquest apartat equival a 1 punt i els/les estudiants hauran d'obtenir almenys mig punt per superar aquest apartat.

Per tal que l'avaluació sigui efectiva, l'estudiant ha de superar cadascuna de les diferents proves per separat i aquesta nota tant sols serà efectiva si prèviament l'estudiant ha estat avaluat de forma satisfactòria per part dels professors dels CAP i reflectits adequadament en el lloc reservat en el Portfoli reflexiu.

Els/les estudiants/es que no hagin superat l'assignatura es podran presentar a una prova de recuperació dels blocs D, E i F. No es contempla la recuperació de l'avaluació del blocs A, B, C i G donat la consideració pràctica de aquesta activitat.

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haber estat prèviament avaluat dels blocs temàtics el pes dels quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura

A més, per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haber obtingut almenys un 3,5 en la qualificació total de l'assignatura.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com "No avaluats" exhauint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe i seminaris	10%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Avaluació mitjançant casos pràctics i resolució de problemes	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 13
Prova objectiva de resposta múltiple	50%	1	0,04	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Bibliografia específica

- Littlewood S, Ypinazar V, Margolis SA, Scherpbier A, Spencer J, Dornan T. Early practical experience and the social responsiveness of clinical education: systematic review. *BMJ*. 2005;331:387-91.
- Martín Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia, J. Atención primaria. Principios, organización y métodos en medicina de familia. 8ª ed. Madrid: Elsevier; 2019
- Martín Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia, J. Atención primaria. Problemas de salud en la consulta de medicina de familia. 8ª ed. Madrid: Elsevier; 2019.
- Paulman P, Taylor RBBB, Paulman AA, Nasir LS, eds. Family Medicine, Principles and Practice. New York: Springer; 2017.

Bibliografia de consulta

- Martín Zurro A, Jodar Solá G. Atención familiar y salud comunitaria. Conceptos y materiales para docentes y estudiantes. 2ª ed. Barcelona: Elsevier; 2018.
- Starfield B. Atención Primaria. Equilibrio entre necesidades de salud, servicios y tecnología. Barcelona: Masson; 2001.
- Borrell y Carrió F. Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas. Barcelona: semFYC; 2004.
- Borrell i Carrió F. Práctica clínica centrada en el paciente. Madrid: Triacastela; 2011
- Tizón García JL. Componentes psicológicos de la práctica médica. Una perspectiva desde la atención primaria. Barcelona: Doyma; 1998.
- Gómez Sancho M. ¿Cómo dar malas noticias en medicina? 4ª ed. Madrid: Plataforma Editorial; 2016.
- McDaniel S, Campbell TL, Seaburn DB. Orientación familiar en atención primaria: manual para médicos de familia y otros profesionales de la salud. Barcelona: Springer Verlag Ibérica; 1998.

Recursos d'Internet

- Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària - <http://www.camfic.org>
- Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria - <http://www.semfyces>
- Busca tu CAP - http://www.gencat.cat/ics/usuarios/centres_serveis.htm

- Atención primaria de salud: informe de la Conferencia Internacional sobre Atención Primaria de Salud, Alma-Ata, URSS, 6-12 de septiembre de 1978. Ginebra: Organización Mundial de la Salud; 1978.
<https://apps.who.int/iris/handle/10665/3924>